

Voortbestaan

Mannetjes en vrouwtjes

Net als de mens zijn er bij de jeneverbes mannelijke en vrouwelijke exemplaren. De struiken kunnen circa 80-120 jaar oud worden en beginnen niet eerder dan rond hun tiende jaar te bloeien. Sommige struiken bloeien pas op latere leeftijd en zijn tot die tijd steriel. Jonge en sterk beschaduwde bestanden kennen een groot aandeel niet bloeiende planten. De voortplanting van de jeneverbes verloopt traag. Vrouwelijke bloemen worden pas een jaar na de bestuiving bevrucht. Dan ontwikkelt zich een groene bes die er nog weer twee jaar over doet om in een blauwzwarte bes te veranderen. De rijpe bessen vallen op de grond of worden door vogels gegeten en verspreid. Voordat de zaden, drie per bes, kunnen kiemen hebben ze eerst een warme en koude periode nodig. De warme periode zorgt voor afbraak van de harde zaadhuid en de koude periode stimuleert de kieming.

Vergrijzing

De meeste struwelen in onze omgeving zijn tussen de 80 en 100 jaar oud. Omdat oude struiken nog maar weinig kiemkrachtig zaad produceren, begint de tijd te dringen voor de voortplanting. De belangrijkste factoren die de kieming beperken zijn: een beperkt aanbod aan kiemkrachtige zaden, vergrassing en vermossing van stuifzand en daardoor concurrentie, gebrek aan open (stuif)zand. Om uitdroging van kiemende zaden te voorkomen is het van belang dat de bessen worden bedekt met zand. In levende stuifzanden en duinen gebeurde dat door overstuiving. Na bedekking hebben kiemende zaden zeker een jaar nodig om zich te ontwikkelen. In deze periode zijn ze kwetsbaar voor begrazing door vee en konijnen. Daarna veranderen de zachte naalden in stekelige scheuten. Vraat van zaden door muizen en kevers, schaduw en concurrentie van bomen, brand en stormschade plegen aanslagen op de struwelen. Overigens lukt het kweken van struiken in tuinderijen uitstekend.